

Op de Hoogte

Onafhankelijk huis aan huis gezinsblad voor Wagenborgen

Jaargang 36 week 17 nummer 16

Maandag 21 april 2025

Nick Janicki: Wie is de overgebleven bevrijder die naar Wagenborgen komt?

De nu 101-jarige WO II-veteraan Nick Janicki diende bij het 1e Bataljon Canadian Scottish Regiment in Europa. Nick werd op 18-jarige leeftijd opgeroepen voor militaire dienst. Hij vertrok in december 1944 naar Europa en hoorde in februari 1945 dat zijn broer in Breukelen was omgekomen in de strijd. Nick nam deel aan de bevrijding van Nederland, met belangrijke gevechten, waaronder in Deventer en Wagenborgen.

Ondanks de uitdagingen en verliezen herinnert hij zich nog levendig de vreugde van het Nederlandse volk toen ze door bevrijde steden marcheerden. Na de oorlog keerde hij terug naar het burgerleven en werkte hij in de delicatessen- en vleesverpakkingsindustrie. Hij trouwde met June en ze waren 55 jaar samen tot aan haar dood.

Wouter Veldhoen en Nick Janicki

Na June's overlijden bezocht Janicki Nederland opnieuw, onder meer voor de 75e verjaardag van het einde van de oorlog in 2020. Hij werd eregast bij de viering van de Bevrijdingsdag in Deventer, ter erkenning van de bijdragen van het Canadian Scottish Regiment.

Tijdens de oorlog had Janicki in Deventer een band met een jonge vrouw genaamd, Dorothy Spencer. Nadat het Scottish Regiment Nederland hadden verlaten, verloren ze 58 jaar lang het contact. Maar op aanmoediging van zijn schoonzus kwam Janicki weer in contact met Dorothy in Las Vegas. Ze genoten bijna 10 jaar van elkaars gezelschap voordat Dorothy in oktober 2012 overleed.

Nick Janicki benadrukt hoe belangrijk het is om het maximale uit het leven en de vrijheid te halen, waarden waar hij tijdens de Tweede Wereldoorlog voor heeft gevochten. Met Deventer heeft Janicki nog steeds een speciale band: het is de geboorteplaats van zijn tweede vrouw, Derothie, de vrouw die naar hem zwaaide op de dag dat hij Deventer bevrijdde. 'Het was alsof het zo moest zijn', zei hij.

Janicki woont nog steeds zelfstandig in huis, beweegt zich goed met of zonder zijn 'Cadillac'-rollator en heeft het zelfs over nieuwe reizen. Hij heeft niet het geheim van een lang leven, behalve misschien om het beste te halen uit het soort leven en de vrijheid waarvoor hij persoonlijk heeft gevochten. 'Als de komende honderd jaar ook maar enigszins lijken op de afgelopen honderd jaar, zal het een behoorlijk goed leven zijn', zei hij. Wij gunnen het hem graag.

Opgetekend uit kranten:

Siep Bos

Uitslag sjoelen Ons Centrum

16 april 2025

Dames		Heren	
1 J Poort	939	1 J Sawat	990
2 J Goudberg	873	2 L Eisenga	980
3 W Greven	842	3 A. Stam	960
4 Tr. Haan	831	4 G. Poortinga	902
5 M Zeevaart	790	5 Ribat	863
6 D Wezeman	782	6 W Kuin	855
7 E Brons	574		

de volgende sjoelavond is op 30 april 2025

Bevrijdingsconcert In Corpore

Vrijdag 25 april organiseert muziekvereniging In Corpore een Bevrijdingsconcert in sporthal Weerland in Wagenborgen.

Met dit bevrijdingsconcert willen we, met u, stilstaan bij het feit dat we dit jaar in Nederland 80 jaar geleden zijn bevrijd. Naast het fanfareorkest van In Corpore zal ook het Groninger Christelijk Mannenkoor Albatros uit Nieuwe-Pekela zijn medewerking verlenen aan het concert.

Het fanfareorkest en het mannenkoor zullen een afwisselend programma ten gehore brengen. Voor de pauze staat in het teken van herdenken en na de pauze gaan we de vrijheid vieren. Ook kunt u rekenen op enkele, verrassende, solistische optredens. Het belooft een mooie, muzikale avond te worden.

Het concert start om 19.45 uur en is vrij toegankelijk, na de reservering van uw kaarten. U kunt de gratis kaarten reserveren via de website : www.incorpore.nl of door te bellen naar 06-19 17 04 36 (dit kan dagelijks tussen 18.00 en 19.00 uur).

Zien we u ook op 25 april?

Ons Centrum

Zalenverhuur voor verenigingen en particulieren.

Beheer: J. de Groot, 0596 542075 / 06 101 53 954

De Ontmoeting

Zalenverhuur voor verenigingen en particulieren.

Beheer: Fam. Zandinga, 06 54 29 16 61

Hartverwarmend was uw medeleven na het overleden van mijn lieve man

Fré Schuur

Hartelijk dank voor alles, in welke vorm dan ook. Dit heeft mij bijzonder goed gedaan.

Martha Schuur-Beishuizen

Samen Eten

Dinsdag 29 april is er weer 'Samen Eten' in Ons Centrum om 17.00 uur. U bent van harte welkom. Een maaltijd kost € 7,50 per persoon. U kunt zich opgeven tot uiterlijk 25 april. Graag tot dan.

Een diamanten huwelijk!

Op 23 april 2025 zijn

JAN EN STIEN HEERES

60 jaar getrouwd!

Namens de kinderen en kleinkinderen

Van harte gefeliciteerd!

Kerkdienst Gereformeerde Kerk

Zondag 27 april

09:30 uur da. Israel

De kerkdienst is te zien en te beluisteren via: www.gk-wagenborgen.nl

Kerkdienst Eems Dollard Gemeente

Zondag 27 april

09:30 uur ds. K. Pieterman *Grunneger Dainst*

Uitvaartver. "De Laatste Eer"

Parklaan 8 Hoogezand Tel.: 0598 399036
Contactpersoon J. Kok tel 0596 541833

huisartsplus
Medisch Centrum de Noord-Ooster

Apotheekhoudende Huisartsenpraktijk
Bethel 6, 9945 MB Wagenborgen
T: 0596 - 541535

www.medischcentrumdenoordooster.huisarts-plus.nl

Dorpsagenda

22 april: Onthulling straatnaamborden van omgekomen inwoners Tweede Wereldoorlog

22 april: Expositie Ons Centrum + oorlogsverhaal Chris Scholten

23 april: Breicafé, Steunhörn, 19:30 u.

25 april: Bevrijdingsconcert In Corpore. Mmv mannenkoor Albatros. Sporthal Weerland, aanvang 19:45 u.

26 april t/m 3 mei: Tentoonstelling laatste oorlogsdagen en bevrijding Groot Bronswijk

29 april: Samen Eten, Ons Centrum. 17:00 u.

4 mei: Herdenkings-ochtendgebed-viering in Petruskerk, 09:30 u.

4 mei: Dodenherdenking bij de gedenksteen

5 mei: Bevrijdingswandeling door Wagenborgen

5 mei: Vrijheidsmaaltijd

6 mei: Kleurclub in de Steunhörn. 19:30 u.

6 mei: Delegatie Pipe and Drum band op bezoek in Wagenborgen

6 mei: Gebiedsregisseur Bokko Jan Huitema aanwezig in de Steunhörn. Van 10:00—11:30 u.

6 mei: koffieochtend en info IMG in de Steunhörn, 10:00-11:00 uur

12 mei: Bakkie Troost in de Steunhörn. 10:00 – 12:00 u.

14 mei: Breicafé, Steunhörn, 19:30 u.

21 mei: Oud Papier-actie Wagenborger Boys. Vanaf 18:30 u.

Elke dinsdag en zaterdagochtend: Steunhörn: Boekenkluis open van 10 – 12 uur, voor boeken lenen, koffie & een praatje.

Elke dinsdag: Spreekuur dorpsondersteuner, Steunhörn van 9 – 12 uur. Voor hulp vragen, informatie en / of een vrijwilligerstaak in het dorp.

Elke dinsdagmiddag: Rummikub en kaartjes maken, Menterne, 14:30 u.

Elke dinsdagmiddag Klaverjassen in De Ontmoeting, aanvang 13:15 u.

Elke donderdagochtend: senioren gym in Sporthal Weerland, 10:00 u.

Elke woensdagmiddag: sjoelen, Menterne, 14:15 u.

Elke donderdagmiddag Bejaardensoos in Ons Centrum. 14:00- 16:30 u. Iedereen is welkom!

Elke vrijdagmiddag: Rummikub in Menterne, bij goed weer Jeu de Boules 14:00u.

Elke maandag, woensdag en vrijdag, 19:00 u. Hardlooptraining de Fietsende Hardloper. Vanaf Hoofdweg 23. Iedereen kan meedoen!

Elke eerste woensdag van de maand (m.u.v. de vakanties) inloopmoment NCG in de Steunhörn, 09:00 – 12:30 u.

Computerhulp kan telefonisch aangevraagd worden via het nummer van VNW-dorpsondersteuning (Janita), of door een mailtje naar computerhulp@vnwwagenborgen.nl te sturen..

Schuurman Advies & Administratie

**Advies
Belastingaangiften
Advies & aanvragen diverse subsidies
Aanvragen schadevergoedingen IMG**

0596-568715

Kerkstraat 29

Wagenborgen

schuurmanadministratie.nl

Verkoopplannen?

**Bel ons voor een GRATIS
waardebepaling van uw woning!
Of kom langs!**

**RVI
Makelaardij
Reilink Vastgoed**

www.reilink-vastgoed.nl Hoofdweg 148 Siddeburen Tel.: 0598 - 43 29 20 info@reilink-vastgoed.nl

In aanloop naar de 80 jarige bevrijdingsherdenkingen in Wagenborgen

Ter gedachtenis en uit dankbaarheid zal er op dinsdagmiddag 22 april a.s om 13.30 de onthulling plaats vinden van een drietal nieuwe straatnaamborden, ter ere aan hen die vielen voor onze vrijheid.

Bij de Koksiaan zal het eerste bord worden onthult door de kleinzoon van verzetsstrijder de hr. Geert Kok. Daarna volgt er nog een onthulling op de G.Boelmanweg en aan de H.L. Emmensweg. Iedereen is van harte welkom bij deze onthullingen. Na de onthulling is er een vrije inloop met koffie en koek in het gebouw Ons Centrum aan de Kerkstraat naast de geref.kerk. Voor de jeugd is er een flesje fris.

Dhr. Chris Scholtens uit Harkstede komt op 22 april a.s. met diverse spullen van zijn oorlogsmuseum naar Wagenborgen. Hij gaat zijn collectie uitstellen in het gebouw Ons Centrum aan de Kerkstraat in Wagenborgen. De lezing die dhr. Scholten gaat houden, begint om half drie en zal met name o.a. over de bevrijding van ons dorp Wagenborgen gaan en is voor jong en oud.. Op 24 april a.s reeds 80 jaar geleden.

21april 1945, was er reeds een vijandig treffen tussen de Canadezen en de Duitsers en daarmee was de bevrijding van ons dorp in gang gezet. Er werd geschoten o.a. vanaf de Fiemel in Termunten, de Farmsummer toren en vanaf de bunkers van Nansum. Het zou vier dagen van hevige strijd kosten voor dat Wagenborgen eindelijk bevrijd was.

Dhr. Scholtens neemt o.a. ook een origineel stuk van de vleugel van de gecrashte Typhoon van piloot Vincent Noël Philips mee. De typhoon crashte hier in het Proostmeer in April 1945. Ook de bevrijdingenrok van Alberdina Zomerman in Wagenborgen neemt hij mee en vertelt het verhaal wat erbij hoort. Dat was in de zomer na de bevrijding. En hij gaat ons vertellen over wie Eltje Briek was, die helaas omkwam door de bommen die op Wagenborgen neerkwamen. Voor lezers van oorlogsboeken neemt Scholtens veel spannende en realistische boeken mee die voor een zeer zacht prijsje te koop zijn.

Allemaal te zien, te horen, en mee te maken op dinsdag 22 april in gebouw Ons Centrum naast de geref. Kerk in de Kerkstraat. Als afsluiting willen we proberen nog een korte film te laten zien waarin een oud Wagenborger vertelt hoe hij als kind door de Duitsers werd ondervraagd over de vermeende Partizanen en de Tommie's.

Wij hopen u te kunnen en te mogen ontmoeten op dinsdag 22 april a.s in Ons Centrum.

Namens het werkgroepje van de 80 jarige bevrijding in Wagenborgen.

Trijnje Brouwer-Pijper.

Afwerkings-
behang en
schildersbedrijf
LUTTJE

Voor kwaliteit
die vroeger
zo Gewoon was!

U kunt ons bellen of mailen voor een vrijblijvende prijsopgave.

Mobiel: 06-13388379

E-mail: info@schildersbedrijfLuttje.nl

www.schildersbedrijfLuttje.nl

AANSLUITEN BIJ
**DE BETERE
SCHILDER**

Maatwerk in onderhoud

Oók voor aardbevingschade!

Het adres voor

- ✓ onderhoudswerkzaamheden
- ✓ kunststof kozijnen
- ✓ verbouwingen
- ✓ verbouw bodkamers
- ✓ nieuwbouw
- ✓ eiken houtbouw
- ✓ kunststof goten

Vakmensen met Visie

ABG ADAMAS
AANBEVELING VERBODEN VOORBIJ
GECERTIFICEERD

KM bouw- & onderhoudsbedrijf
Koert Mulder

G. Boelmanweg 1 | 9945 RE Wagenborgen | Telefoon 06-55747773

Eeffing Uitvaartverzorging

kwaliteit in uitvaartzorg

Regio Eemsdelta
Regio Midden-Groningen
Regio Oldambt

Dag en nacht bereikbaar
voor het melden van
een overlijden:

Telefoon 0596 - 633 049

Wij verzorgen begrafenissen en crematies voor o.a.:

- * leden van plaatselijke uitvaartverenigingen en niet leden
- * verzekerden bij uitvaart-/verzekeringsmaatschappijen

www.uitvaartverzorging-eeffing.nl

Erkend lid:

Verloren/achtergelaten

Het herinneringsboek '100 jarig bestaan van de Canadian Scottish Regiment' heb ik verloren of achtergelaten in de "Steunstee" op 1 april 2025. In het fotoboek staan voor mij veel bekende veteranen van het Regiment. Misschien kunt u mij helpen het terug te vinden. Alvast bedankt.

Siep Bos, Kwelders 4 Wagenborgen, tel. 0596-541869

Programma 80-jarige bevrijding Wagenborgen

De afgelopen weken hebben vanuit de Werkgroep 80-jarige bevrijding meerdere berichten in Op de Hoogte gestaan van alle activiteiten die georganiseerd worden. Hieronder leest u nog een korte samenvatting van de activiteiten die gaan plaatsvinden.

22 april: Onthulling straatnaamborden + expositie Dhr. Scholten Ons Centrum.

Om 13:30 uur zal de onthulling van het nieuwe straatnaambord van de Kokslaan plaatsvinden door de kleinzoon van de heer Geert Kok. Vervolgens zal er vanaf 14:00 uur in Ons Centrum een expositie zijn van diverse spullen van het oorlogsmuseum van Dhr. Chris Scholten. Om half 3 volgt een lezing van Dhr. Scholten over onder andere de bevrijding van Wagenborgen. Ook is er de mogelijkheid om een korte film te zien waarin een oud Wagenborger vertelt hoe hij als kind door de Duitsers werd ondervraagd.

Tijdstip: 22 april van 13:30 – 16:00 uur

Locatie: Kokslaan en Ons Centrum, Kerkstraat 50 te Wagenborgen

3 mei Bevrijdingstocht Groningen

Op zaterdag 3 mei zullen 400 wandelaars door Wagenborgen wandelen waarbij zij de Canadian Trail afleggen. Vanaf Winschoten wordt er onder andere via Nieuw Scheemda en Wagenborgen naar Woldendorp gelopen. Laten wij als inwoners van Wagenborgen gezamenlijk de vlag uithangen voor al deze lopers!

4 mei Dodenherdenking

Zoals elk jaar zal er op 4 mei een dodenherdenking worden gehouden bij de gedenksteen aan de Hoofdweg. Vanaf 19:30 uur is de ontvangst in de Ontmoeting. Om 19:50 uur zullen wij gezamenlijk naar de gedenksteen lopen. Na de twee minuten stilte en het programma bij de gedenksteen is er ruimte om na te praten in de Ontmoeting.

Tijdstip: 4 mei 19:30 – 21:00 uur

Locatie: De Ontmoeting, Hoofdweg 43 te Wagenborgen

5 mei gratis vrijheidsmaaltijd + oud Nederlandse spellen

Vanaf 17:00 uur is een ieder welkom voor een gratis vrijheidsmaaltijd in Ons Centrum. Naast het gezamenlijk nuttigen van een maaltijd, kunt u met elkaar in gesprek en is er de mogelijkheid om oud Nederlandse spellen te spelen!

Voor de vrijheidsmaaltijd kunt u zich uiterlijk voor 2 mei opgeven door een mail te sturen aan info@dorpsbelangenwagenborgen.nl Mocht u met kinderen komen, wilt u de kinderen dan ook vermelden bij de opgave?

Tijdstip: 5 mei vanaf 17:00 uur

Locatie: Ons Centrum, Kerkstraat 50 te Wagenborgen

5 mei Bevrijdingswandeling

Op 5 mei zal er ter gelegenheid van 80 jaar bevrijding een wandeltocht worden georganiseerd. De route gaat langs diverse plaatsen waar voor en tijdens de bevrijding van ons mooie dorp het een en ander heeft plaatsgevonden. Om de gebeurtenissen te verduidelijken zullen er langs de route info borden worden geplaatst, zodat eenieder er kennis van kan nemen.

De start is vanaf 14:00 uur vanaf Ons Centrum. De route is als volgt: U wandelt door de Kerkstraat in zuidelijke richting naar de Hoofdweg en vervolgens naar het achtereinde van het dorp, via het fietspad richting Siddeburen tot aan de Stolderij. Vervolgens wandelt u terug naar het dorp en neemt u rechtsaf het Hondshalsterpad. Na plm. 300 meter slaat u linksaf de Hoogte op. Via de G. Boelmanweg loopt u naar de omgeving van de Steunhörn. Hier slaat u wederom linksaf en langs de Petruskerk loopt u naar de omgeving van de Gedenksteen. Via de Hoofdweg loopt u weer terug richting Ons Centrum.

Voor de goede orde is het zaak dat ieder zich aan de geldende verkeersregels houdt en uiteraard wandelt u voor eigen risico.

Tijdstip: 5 mei vanaf 14:00 uur

Locatie: start vanaf Ons Centrum, Kerkstraat 50 te Wagenborgen

6 mei Bezoek Nick Janicki en The Regimental Association Pipes and Drums aan Wagenborgen

Op 6 mei hebben wij de eer om de 101-jarige veteraan Nick Janicki en The Regimental Associations Pipes and Drums welkom te heten in Wagenborgen. Het programma deze dag ziet er als volgt uit:

10.15 uur: Ontvangst Pipes and Drums en veteranen in “de Ontmoeting”

11.15 uur: Kranslegging Pipes and Drums, gedenksteen centrum dorp

12.45 uur: Onthulling Berrmonument Stolderij door veteraan Nick Janicki

13.00 uur: Lunch in “de Ontmoeting”

14.15 uur: Muzikale mars door het dorp door de Pipes and Drums (Kerkstraat/de Borgen en G.Boelmanweg)

15.15 uur: Einde bezoek Pipes and Drums

Het zou geweldig zijn als de inwoners van Wagenborgen ook deze dag de vlag uithangen voor dit bijzondere bezoek.

Tijdstip: 6 mei 10:15 – ongeveer 15:15 uur

Locatie: In het dorp en bij de Ontmoeting, Hoofdweg 43 te Wagenborgen

Basisschool De Kronkelaar in Wagenborgen

Ja op 1 april 2025, was het dan zover! Ik zou een gastles gaan geven op basisschool de Kronkelaar hier in Wagenborgen. En dat op eigen verzoek, nou.... eigen verzoek, ik kon helaas niemand vinden die dit wilde doen. Tot iemand zei, waarom ga je dat zelf niet doen? Zelf doen?..... ik vond de drempel wel erg hoog maar toch, ik heb de stap genomen..... lees maar hoe of het me is vergaan op 1 april j.l.

In de aanloop naar ideeën om de 80 jarige bevrijding te herdenken, kwamen er veel suggesties voorbij. En een daarvan was om aandacht te schenken aan het bermmonumentje aan de Stolderijweg. Vijf jaar geleden was het monumentje nog juist op tijd tot stand gekomen naast de Maple leaf, om hiermee het drama van die 21e april in 1945 met dit monument een blijvend plaatsje in de geschiedenis van ons dorp te waarborgen.

Helaas, toen kwam in 2020 Corona in de wereld, en ging de onthulling ervan door burgemeester Beukema, niet door en kwam alles in de wacht stand.... Er volgde een vreemde tijd van injecties, mondkapjes dragen, scholen die dicht gingen en anderhalve meter afstand houden van de burgers onderling in Wagenborgen. Maar gelukkig, deze nare tijd ging ook weer voorbij en zo staan we nu voor de 80 jarige herdenking van de bevrijding van de Duitse overheersing. En daarmee kwam ook het bermmonumentje weer in mijn gedachten.

Toen ik als jonge, pas getrouwde vrouw, in Wagenborgen in de Kerkstraat kwam wonen, hoorde ik in het dorp ook van het drama in de oorlog daar op de Stolderij en dat maakte veel, zeer veel indruk op mij. Jaren later bedacht ik dat dit verhaal nooit mocht worden vergeten en kwam ik met het voorstel om naast de Maple leaf een monumentje te realiseren, met daarop een passende tekst als een blijvend- en duidelijke herinnering.

Ook zou het een educatief tintje krijgen als onze huidige schooljeugd ervan werd verteld. Want na 80 jaar is er al veel weggezakt van dit verhaal. Veel ouders (opa.s en oma.s) die de oorlog hebben meegemaakt zijn reeds overleden en kunnen het niet meer vertellen en toch zou onze jeugd het eigenlijk weer moeten doorvertellen aan de komende generatie.

Hoe daar op de Stolderij, op die 21 e april, bij de eerste aanval door het Canadian-Scottisch regiment om Wagenborgen te bevrijden, 19 jonge Canadese soldaten zijn gesneuveld. Gesneuveld terwijl ze ons de bevrijding wilden brengen. 19 jonge mensen, die hier in Wagenborgen hun toekomst en hun leven verloren en hier in een vreemd land werden begraven, ver van hun ouders en hun familie. Ouders die hun kind nooit terug zagen en een leven lang het gemis zouden voelen van dit kind.

Zo ontspoon bij mij het idee om dit verhaal aan de jeugd op school te vertellen. Ik heb de stap genomen en met goedkeuring van meester Roeland ben ik op 1 april de Kronkelaar binnen gestapt, met kloppend hart en trillende benen, dat wel. Gewapend met twee kanonhulzen, de Canadese vlag en het embleem met tekst van het Canadians- Scottisch regiment die ze zijdelings op hun baret droegen en ook voor elke leerling het boekje: Wagenborgen in Oorlogstijd. Geschreven door dorpsgenoot Siep Bos.

Meester Roeland van groep 8, verwelkomde mij hartelijk en vertelde dat de kinderen al op me zaten te wachten in de klas. Hij had ze al over mij verteld wat ik kwam doen. Ik stapte de klas binnen en stelde me voor als Trijnie Brouwer uit Wagenborgen. Een van de leerlingen zei spontaan: mevrouw...uw schoenveter is los. Ik had die dag geen schoenen met veters aan maar keek automatisch toch naar mn schoenen en ja hoor, gefopt! .....Het is 1 april mevrouw! . Daar ging ik dus gelijk al voor de bijl. Ik moest er hartelijk om lachen en de sfeer was gelijk gezet. Jawel, de jeugd van tegenwoordig zijn een stuk mondiger dan wij vroeger, niet te vergelijken!

Aan de hand van een korte PowerPoint, twee korte verhaaltjes begeleidt met foto.s op het scherm, vertelde ik van mijn bevlogenheid en gedrevenheid, om de jeugd over de tweede Wereldoorlog te willen vertellen.

De grondslag daartoe is wel geweest dat mijn ouders, pas een jaar getrouwd, onderduikers in huis kregen. Onderduikers die gezocht werden door de Duitse vijand. Ze hebben gedacht en gevoeld dat ze dit moesten doen voor de onderdrukte medemens wiens leven werd bedreigd en die ernstig gevaar liep. (lees verder op pag 7)

Zoals: die beroeps marinier die had gevochten bij de Maasbruggen in Rotterdam. Met zwarte schoenpoets op z'n gezicht gesmeerd als camouflage. Een lange zwarte jas en zwarte laarzen aan. De Duitsers noemden ze: Die Schwarze Teufel en hadden respect voor die Zwarte Duivels. Hij heeft er op 10 mei het bombardement op Rotterdam meegemaakt maar kon ontkomen aan een brandend Rotterdam en aan de Duitsers.

Van die Rotterdammer die werd gezocht voor de Arbeitseinsatz en die niet naar Duitsland wilde om daar voor de Duitsers te gaan werken en in elf dagen vanuit Rotterdam naar Wilderhof liep, naar het kleine huisje met z'n rieten dak. Het huisje van mn ouders dat daar zo beschut en ver weg lag van de drukke wereld, en beschermd door de spoordijk waarvan de rails al was weggevoerd naar Duitsland.

En van die twee bleekneusjes uit Rotterdam die in een vrachtboot 9 nachten over het IJsselmeer voeren naar Groningen. Overdag lagen ze verstopt in het riet en de begroeiing van de oevers, want de Duitsers hielden alles wat er overdag voer op het water strikt in de peiling. Op de bodem van zo'n boot hadden ze stroo gelegd en daarop lagen en zaten de kinderen dan. Ze waren ernstig ondervoed en soms al ziek en erg verzwakt.

In dat laatste oorlogs jaar, de zogenaamde hongerwinter, was er bijna geen voedsel meer in de grote steden, ze aten er tulpenbollen en bieten. Velen zijn daar de hongerdood gestorven. 18.000 jonge kinderen zijn toen vanuit de grote steden naar Groningen gebracht, velen met zo'n vrachtboot.

Mijn ouders vertelden mij er vaak van en ik vond dat toen spannende, ja zeer spannende verhalen.

Pas veel later begreep ik wat nou precies oorlog betekende. Ik heb altijd contact met die onderduikers en bleekneusjes gehouden tot ze waren overleden. Ze zijn mn ouders altijd zo heel dankbaar gebleven dat ze daar een dak boven hun hoofd kregen en een bedstee om in te slapen en voldoende te eten kregen.

Het tweede verhaaltje ging over de eerste aanval van het Canadian-Scottische regiment om ons dorp te bevrijden en dat zo jammerlijk mislukte met zoveel gesneuvelde soldaten. Hoe de boerderij van Geert Smit in brand werd geschoten en de gewonde soldaten die daar in de schuur op de stallen waren neergelegd door een instortende muur werden bedolven en daar zo jammerlijk zijn verbrand. En dat ter herinnering aan dit drama het bermmonumentje daar aan de Stolderij is geplaatst.

Aan het eind van deze z.g.n. Gastles heb ik de jongens en meisjes verteld dat ik al oud ben en er niet veel en vaak meer over kan vertellen. Maar dat zij nog jong zijn en dat ik hoopte dat ze mijn verhalen en ook dat van anderen, ooit verder zullen gaan vertellen aan de jeugd van hun generatie. Zodat het verhaal van al die flinke en moedige mensen verder zal worden verteld en niet worden vergeten. Dat het voor onze vrijheid is geweest dat daar op de Stolderij, 19 jonge Canadese soldaten zijn gesneuveld. Voor onze toekomst om in een vrij Nederland te kunnen leven.

Daarom is het bermmonumentje daar geplaatst, naast de Maple Leaf, de Esdoorn die daar ooit door de Canadese vrijheidsstrijder Frank Smit is geplant als een blijvende en eervolle groet aan zijn gesneuvelde strijdmakers, daar aan de Stolderijweg op die 21e april in 1945.

De kinderen waren er zeer van onder de indruk. Ook mochten ze de kanonhulzen allen even een voor een, optillen. Ja wat waren die zwaar. Ze gingen voor mij de boekjes uitdelen in de klas. En er waren er zelfs die me persoonlijk kwamen bedanken voor mijn verhalen. En wat hadden ze veel vragen! Het heeft me verbaasd dat er na tachtig jaar, nog zoveel oprechte belangstelling en interesse is voor die tijd van de Tweede Wereldoorlog. Tot slot beloonden de meisjes en jongens me met een hartelijk applaus en meester Roeland verraste me met een echt doosje "Merci", hartelijk dank meester en kinderen.

Ik voelde me op mn gemak en heb het erg leuk gevonden. Toch een keer voor de klas staan, een beetje juf mogen zijn, het was ooit mijn grote droom! Wat was ik graag juf geworden, werkelijk!!!

Opgeschreven door Trijnie Brouwer- Pijper.
Wagenborgen, april 2025.

Programma Nationale Herdenking

Ieder jaar staan we tijdens de Nationale Herdenking op 4 mei stil bij de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en van oorlogssituaties en vredesoperaties daarna.

Programma:

19.30 Ontvangst in de Ontmoeting
19.45 Vertrek vanaf de Ontmoeting
19.55 Aankomst bij het Monument
20.00 Twee minuten stilte
20.02 Wilhelmus onder begeleiding van muziekvereniging In Corpore, toespraken door onder andere: de wethouder van Eemsdelta en Engelke Degenhart en kransleggingen.

Aansluitend is er gelegenheid om koffie te drinken in de Ontmoeting

Mocht u bloemen willen leggen namens een vereniging,

Meubelhuis Veendam
 "Groots in industriële meubelen voor een betaalbare prijs."
 Van stolbergweg 183 Veendam • 0598 - 744221
Uw woon- en slaapspecialist

ALTIJD GOED SAKEN
 avek
 meubelhuis veendam
 HAPPY@HOME feelings

Aanbieding:
 Ronde Mango tafel ø 110 cm.
 + 4 Shelly stoelen
 Onze nummer 1!
 VOOR € 750,-

Sta op stoelen
 vanaf € 750,-

Volop keuze in
 raam- en
 vloerdecoratie

10% korting!
Profiteer van 16 april t/m 25 april van de PAASEIKORTING
 (Korting van 5%, 10% 15% en 20%)

5% korting!

20% korting!
2e Paasdag Geopend
 Van 11.00 tot 17.00 uur
 Met gratis hapjes en drankjes!

15% korting!

"Centraal gelegen in Groningen, Meubelhuis Veendam"

* Gratis bezorging • Ruime parkeergelegenheid
 * Diverse programma's uit voorraad leverbaar
 * Interieuradvies aan huis • Deskundig personeel

OPENINGSTIJDEN: Maandag t/m vrijdag 09.30 tot 17.30 uur. Donderdag koopavond tot 21.00 uur. Zaterdag 09.30 tot 17.00 uur

Van dit boekje, waarin de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en de oorlogshandelingen in Wagenborgen zijn opgetekend, zijn nog enkele exemplaren verkrijgbaar.

De prijs bedraagt € 10,=

Te bestellen via tel 0596 541911 of via E mail opdehoogtel@hotmail.com

Stijlvol goudkleurig
Bering dameshorloge
 met keramiek elementen en
 voorzien van krasvrij saffierglas
 € 199,=

Juwelier JOLDERSMA

Hoofdweg 160 - Siddeburen - 0598-431413

**Kapsalon 2zus&
 Sinds 2006**

Familie Bronsweg 22
 Wagenborgen
 Tel: 0611260358

Hypotheek Expert

Hét full-service advieskantoor op het gebied van hypotheek, verzekeringen en pensioen-aanvulling.

Elzoderk Hidding RFD, Beëdigd makelaar in hypotheek
 Akeleistraat 15
 9945 VD WAGENBORGEN

tel: **0596-542695**
 e-mail: hidding@hypotheekexpert.nl

web site: www.hypotheekexpert.nl

Erkend Financieel Adviseur

Engbert Goris, NSB-burgemeester tegen wil en dank?

Engbert Arie Goris, geboren op 27 december 1898 in Enschede. Wie was hij eigenlijk? Die vraag heeft heel vaak door mijn hoofd gespeeld. Als kind van direct na de oorlog, ik ben geboren in 1951, had ik van jongs af aan meegekregen dat Goris lid was van de NSB'. Sterker nog, hij zou zelfs de NSB-burgemeester van de gemeente Termunten zijn geweest.

Als jongetje van 12 jaar kwam ik één keer per maand met een collectebus bij de familie Goris. Engbert Goris en zijn vrouw woonden boven de familie Jan Weemhof. Ik vond het aardige mensen.

Mijn vader noemde ze altijd 'vader en moeder Goris'. Waarom vader en moeder? Ze waren verantwoordelijk geweest voor een van de paviljoenen van de Stichtingen Tot Christelijke Liefdadigheid (TCL, het latere Groot Bronswijk). Nu zou je misschien zeggen dat ze manager of hoofd van de stichtingen waren. Vlak voor de oorlog had vader Goris de leiding over de wasserij van de stichtingen.

Wat ik ook weet uit overlevering, is dat Goris betrokken is geweest bij de voetbalvereniging Wagenborger Boys. Bekend is dat Goris hield van "de derde helft" van de voetbalwedstrijd. Hij kreeg dan 'zakgeld' van moeder Goris om een borreltje te kunnen kopen bij café Hoeksema (nu restaurant De Wagenbergh). En wat ik heb begrepen, is dat hij na het bezoek altijd heel voorzichtig naar huis moest lopen. Moeder Goris mopperde dan vaak op hem.

Ruim twee jaar geleden stond er een advertentie in *Op de Hoogte*. Dennie Jager en Klaas Koning vroegen extra vrijwilligers om de oude begraafplaats op te knappen. Deze was zwaar verpauperd. Mijn vrouw en ik woonden toen nog in Almere, maar waren regelmatig in ons vakantiehuisje in Steendam. En op de zaterdagen die we in Steendam waren, hielp ik graag mee. Onder aanvoering van Hotze Haveman werd ik onderdeel van de schoffelgroep.

Na een dik jaar zag de oude begraafplaats er weer een stuk toonbaarder uit. Wat duidelijk zichtbaar werd, was dat heel veel graven onderhoud nodig hadden. Een van die graven was het graf van vader en moeder Goris. Ik wist dat ze geen kinderen hadden. Wie zou het kunnen oppakken? Hotze stelde voor: zullen we samen het graf restaureren? Als we het gerestaureerd hebben, vragen we de schilderclub om de letters opnieuw te verven.

Zo gezegd, zo gedaan. Nadat we het graf van vader en moeder Goris met meer dan voldoening hadden gerestaureerd, bekroop me steeds meer de vraag: was hij inderdaad NSB-burgemeester geweest? Waarom had hij daarvoor gekozen? En hoe hadden de Wagenborgers dat ervaren? Maar hoe kom je daarachter.

Wie zou mij iets kunnen vertellen over vader en moeder Goris? En dan vooral over de oorlogsperiode. Misschien de kinderen van Jan Weemhof? Zij woonden immers in hetzelfde huis als Goris – de Weemhofjes beneden en de Gorissen boven. Ik kreeg het telefoonnummer van Jans 2^e zoon Dirk Weemhof. Dirk was alleen maar positief over Goris: hij was als een tweede vader voor hem. Het bevestigde het beeld dat ik van Goris had.

Om nog meer te weten te komen, vroeg ik een account aan bij het Nationaal Archief in Den Haag om het dossier van Goris te mogen inzien. In november 2024 ging ik er samen met mijn vrouw naartoe. We kregen twee archiefdozen met zijn dossier.

Goris is burgemeester geweest van 18 september 1944 tot 31 december 1944. Hij werd direct na de bevrijding van Wagenborgen opgepakt en vastgezet. In het dossier kon ik niet herleiden waar. Wel bevatte het dossier een uitgebreid verslag (d.d. 3 september 1945) van Hidde van de Velde van de Politieke Opsporingsdienst. Van de Velde had met een aantal mensen gesproken. Als eerste met de gemeentesecretaris van de gemeente Termunten, Jacob Lijfering.

Lijfering hoorde van de kabinetschef van de Commissaris der Provincie Groningen, 'ene mr Rovers', dat Goris was benoemd als waarnemend burgemeester. Goris werd gevraagd om naar het gemeentehuis te komen, waar hem werd meegedeeld dat hij waarnemend burgemeester werd. Volgens Lijfering wist Goris van niets en weigerde hij in aanvang pertinent. Goris stelde zich in verbinding met de commissaris. Daarna aanvaardde hij de functie. Volgens Lijfering wist Goris van onderduikers, maar verraadde hij ze niet en riep hij ze niet op voor 'Arbeitseinsatz' (werk voor de Duitsers).

In het verslag van dr. Schaafsma, de toenmalige directeur van Stichtingen Tot Christelijke Liefdadigheid, las ik dat Goris aan Schaafsma vroeg: 'Ik kan toch niet gemist worden? Wat moet ik doen?' Schaafsma zei daarop: 'Het is een opdracht. Dit moet je doen. Staargaard (Christiaan Frederik Staargaard, de Commissaris der Provincie van 1942 tot 1945) heeft als motivatie om moeilijkheden met de bevolking te voorkomen.' Goris dacht na.

In Schaafsma's verslag staat dat Goris om razzia's en gijzeling van de bevolking te voorkomen de benoeming accepteerde. Tijdens zijn burgemeesterschap saboteerde hij zoveel mogelijk. Zo vertelde hij zijn verhoorder Hidde van de Velde, dat hij de opdracht kreeg om tweehonderd arbeiders naar Haren te sturen, maar hij zei dat hij niet zoveel arbeiders had. Er werden slechts een paar arbeiders naar Haren gestuurd.

In het verslag van zijn verhoor H van de Velde staat, dat Goris naar eigen zeggen nooit NSB-lid is geweest. In 1943 was hij naar eigen zeggen sympathiserend lid. Op 5 april 1944 stond hij wel ingeschreven als lid. Volgens Goris was dit een raadsel. Hij zei nooit een vergadering van de NSB te hebben bijgewoond. Wel zei hij te voelen voor het *sociale idee* van de NSB. De vrouw van Goris was het hier niet mee eens. Ze hadden daarover vaak ruzie.

Eind december 1944 deelde Jan Koster (gemeenteontvanger, oftewel de ambtenaar die belast is met het in-ontvangst-nemen en invorderen van gelden voor de gemeente) Goris mee dat er een andere burgemeester was aangesteld. Goris belde met de commissaris, die in eerste instantie ontkende. Maar later werd hem meegedeeld dat Ooms was benoemd als nieuwe burgemeester.

Op 23 november 1945 schreef Goris' verhoorder Hidde van de Velde dat hij er geen bezwaar tegen had als Goris werd vrijgelaten. Ook zijn arts, dr. Botjes, bepleitte vrijlating in verband met zijn ziekte. En ook zijn vrouw verzocht in een lieve brief om vrijlating. 'Hij is al genoeg gestraft.' Op 26 november 1945 werd Goris voorwaardelijk vrijgesteld.

In het dossier vind ik een aantal verklaringen van Wagenborgers die vertellen dat ze dankzij een vrijstelling van Goris niet in Duitsland hoefden te werken. Ook vind ik een brief van de gereformeerde dominee van Wagenborgers, waarin hij schrijft dat Goris de bevolking zoveel heeft geholpen.

Op 1 mei 1946 volgde de veroordeling. Goris was op dat moment al voorwaardelijk vrijgelaten. Zijn straf luidde één jaar internering. Dit werd later omgezet naar 'de tijd die hij heeft doorgebracht'. Daarnaast werd hij veroordeeld tot ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid en mocht hij geen openbaar ambt meer vervullen.

De laatste notitie die ik las: 'Maire malgré lui'. 'Burgemeester tegen wil en dank'. Hij beschermde onderduikers. Na dit alles te hebben gelezen, denk ik dat het laatste waar is. Burgemeester tegen wil en dank.

Opdat wij niet vergeten!

Op het herdenkingsmonument staan de namen van hen die zijn omgekomen tijdens de Tweede Wereldoorlog en tijdens de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog.

De VOBW (*Vrijwilligers van de Oude Begraafplaats Wagenborgers*) hebben deze mensen een gezicht willen geven. Dit boekje is gemaakt mede aan de hand van eerder gepubliceerde teksten.

Dit boekje is vanaf eind april te koop/bestellen voor een bedrag van € 5,00 bij Betsie Huberts. (06 20851782)

